

Пропозиції
до проекту Закону України
«Про внесення змін до статті 19 Закону України
«Про Державну прикордонну службу України» щодо надання Пенсійному
фонду України інформації про перетин кордону»
*(реєстр. № 9004 від 08.02.2023 р.)**

Метою законопроекту є врегулювання питання надання Пенсійному фонду України доступу до інтегрованої міжвідомчої інформаційно-комунікаційної системи щодо контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон.

Зміст законопроекту не суперечить Конституції України. Окремі положення потребують редакційного корегування з метою приведення їх у відповідність до законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Проектом пропонується внесення змін до статті 19 Закону України «Про Державну прикордонну службу України», згідно з якими Державна прикордонна служба України зобов'язується надавати Пенсійному фонду України для реалізації його повноважень у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування відомості стосовно реципієнтів, які перетинали державний кордон України або в'їжджали / виїжджали на тимчасово окуповану територію України через контрольні пункти в'їзду – виїзду.

Розглянувши законопроект, вважаємо слушним зазначити таке.

1. Зауваження концептуального характеру.

Законодавство України передбачає здійснення верифікації у системі соціального захисту населення, у тому числі щодо загальнообов'язкового державного соціального страхування. Верифікація відбувається шляхом збору, проведення аналізу й порівняння інформації, отриманої з автоматизованих інформаційних систем, реєстрів, баз даних суб'єктів надання інформації за кожним реципієнтом. Метою верифікації є з'ясування відповідності отриманої інформації, необхідної для призначення, нарахування, здійснення державних виплат і визначення їх розмірів. Враховуючи функціональну роль Пенсійного фонду України в системі соціального захисту населення, пропозиції законопроекту є цілком обґрунтованими.

Водночас редакція новели викликає деякі застереження. Ратифікувавши Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція), Україна взяла на себе зобов'язання гарантувати кожному, хто перебуває під її юрисдикцією, права і свободи, передбачені Конвенцією. Уцьому контексті Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ) зазначив, що збирання, зберігання інформації стосовно приватного життя особи та її розповсюдження охоплюються сферою застосування пункту першого статті 8 Конвенції. Враховуючи зазначене, стаття 32 Конституції України й частина друга статті 14 Закону України «Про захист персональних даних» дозволяють поширення персональних даних без згоди суб'єкта персональних даних у випадках, визначених законом. ЄСПЛ також має зауваження щодо формулювання «згідно

із законом». За практикою ЄСПЛ національне законодавство повинно відповідати вимогам Конвенції, гарантувати засіб юридичного захисту від свавільного втручання органів державної влади у права, встановлені Конвенцією, а також достатньо чітко визначати межі дискреції, наданої компетентним органам влади, та порядок її здійснення. Так, відповідно до статті 20 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» до персональної електронної облікової картки кожної застрахованої особи включаються відомості про дату виїзду за межі України та дату повернення на територію України.

У пропонованій законопроекті новелі йдеться про обсяг відомостей, що надаються стосовно реципієнтів, які перетинали державний кордон України або в'їжджали / виїжджали на тимчасово окуповану територію України через контрольні пункти в'їзду – виїзду. Такий обсяг відомостей пропонується визначити Пенсійним фондом України разом із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону. Застосоване в новелі сполучення слів «обсяг відомостей» не дозволяє визначити зміст або вид інформації, яка надаватиметься стосовно реципієнта. Вважаємо, що такий підхід не відповідає принципу правової визначеності та свідчить про відсутність меж дискреції компетентних органів влади.

Новелою передбачається надання інформації про реципієнтів, які в'їжджали / виїжджали на тимчасово окуповану територію України через контрольні пункти в'їзду – виїзду. Враховуючи запроваджений правовий режим воєнного стану, вважаємо слушним внесення відповідних змін до статті 20 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» з метою уникнення неузгодженості положень законодавства.

2. Види ризиків ухвалення законопроекту.

Враховання зауважень дозволить уникнути таких ризиків: невідповідності принципу правової визначеності положень законодавства (щодо обсягу відомостей, які надаватиметься Пенсійному фонду України); недотримання міжнародних стандартів (щодо захисту персональних даних і права на повагу до приватного життя); колізій у законодавчому регулюванні (стосовно інформації про реципієнтів, які в'їжджали / виїжджали на тимчасово окуповану територію України через контрольні пункти в'їзду – виїзду).

***Дослідницька служба
Верховної Ради України***

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені у документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*